ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobkyně: **CI Property a.s.,** se sídlem Maltézské náměstí 537/4, Praha 1, zast. Mgr. Ing. Martinem Lukášem, advokátem se sídlem Na Florenci 15, Praha 1, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství,** se sídlem Masarykova 31, Brno, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 1. 2014, č. j. 65/14/5000-14503-706611, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 1. 2018, č. j. 8 Af 10/2014 - 33,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 1. 2018, č. j. 8 Af 10/2014 – 33, **se zrušuje** a věc **se** mu **vrací** k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozsudkem ze dne 11. 1. 2018, č. j. 8 Af 10/2014 - 33, Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 1. 2014, č. j. 65/14/5000-14503-706611 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Finančního úřadu pro hlavní město Prahu, Územní pracoviště pro Prahu 5 (dále jen „správce daně“) ze dne 27. 5. 2013, č. j. 3192934/13/2005-2502-106143 (dále jen „rozhodnutí I. stupně“), jímž bylo zastaveno řízení ve věci návrhu na vyloučení majetku z daňové exekuce nařízené exekučním příkazem na prodej nemovitosti ze dne 6. 6. 2012, č. j. 456052/12/005942109649.

[2] Žalobkyně v žalobě namítala, že se žalovaný ani správce daně nezabývali otázkou vlastnického práva k nemovitým věcem, které byly předmětem daňové exekuce. Dle § 218

zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), lze daňovou exekucí postihnout nemovitou věc, která je ve vlastnictví dlužníka. Za dlužníka byla v exekučním příkazu označena obchodní společnost CI Košíře a. s., tedy osoba odlišná od žalobkyně. Žalobkyně proto podala návrh na vyloučení těchto nemovitých věcí z daňové exekuce. Správce daně však řízení o návrhu zastavil dle § 106 odst. 1 písm. e) daňového řádu, neboť dospěl k závěru, že nebyla dodržena subjektivní lhůta k podání návrhu dle § 179 odst. 4 téhož zákona.

[3] Městský soud shledal napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným, protože se žalovaný, stejně jako správce daně, nezabýval skutečností, že předmětné nemovité věci byly ve vlastnictví žalobkyně, a nikoliv ve vlastnictví daňového dlužníka.

[4] Městský soud na závěr poznamenal, že pro zkoumání, zda byla dodržena lhůta pro podání návrhu, či nikoliv je nutné nejprve vyřešit otázku, kdo je vlastníkem nemovitých věcí, které byly předmětem daňové exekuce.

II. Kasační stížnost žalovaného a vyjádření žalobkyně

[5] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) v kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě uplatnil důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[6] Stěžovatel namítal, že městský soud zcela opomněl, že předmětem přezkoumání je rozhodnutí o zastavení řízení o návrhu na vyloučení majetku z daňové exekuce z důvodu opožděného podání návrhu. Předmětem přezkumu tak měl být procesní postup, nikoliv hmotněprávní stránka věci, tedy otázka vlastnického práva k předmětným nemovitým věcem.

[7] Dle stěžovatele je nejprve nutné posoudit splnění zákonem stanovených náležitostí, kam spadá i včasnost návrhu, a až následně je možné zabývat se dalšími skutečnostmi.

[8] Nadto stěžovatel dodal, že daňová exekuce byla zastavena rozhodnutím správce daně ze dne 28. 1. 2014, č. j. 308617/14/2005/24202-106143.

[9] Z výše uvedených důvodů navrhl stěžovatel, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[11] Stěžovatel namítal, že se městský soud nezabýval otázkou, zda byl návrh na vyloučení nemovitých věcí žalobkyně z daňové exekuce podán po uplynutí subjektivní lhůty. Městský soud se sice primárně zabýval námitkou žalobkyně týkající se vlastnických práv k nemovitým věcem postiženým daňovou exekucí, nicméně v závěru svého rozhodnutí se zabýval i lhůtou pro podání návrhu. Z rozsudku městského soudu je tak

patrné, jaký skutkový stav vzal za rozhodný a jak uvážil o pro věc podstatných skutečnostech. Z další argumentace v kasační stížnosti je patrné, že stěžovatel spíše nesouhlasí s právním posouzením městským soudem. Napadený rozsudek je tedy přezkoumatelný.

[12] Kasační stížnost je důvodná.

[13] Podle § 179 odst. 4 daňového řádu [o]*soby, které jsou oprávněny podat návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce a které nejsou příjemci exekučního příkazu, mohou své právo uplatnit návrhem u správce daně, který daňovou exekuci nařídil, ve lhůtě 15 dnů ode dne, kdy se o tom, že na jejich majetek byla nařízena daňová exekuce, dozvěděly, nejdéle do zahájení dražebního jednání; pokud tento majetek není předmětem dražby, tak nejdéle do dne, kdy byla daňová exekuce provedena.*

[14] Správce daně je exekučním orgánem, který vede daňovou exekuci, a tedy je zákonem povolán k realizaci státní donucovací moci (§ 177 odst. 2 daňového řádu). Jeho povinností je (mimo jiné) ověřit, zda je exekuce podložena vykonatelným exekučním titulem, zda neuplynula prekluzivní lhůta pro vymáhání nedoplatku, jakož i to, zda jsou předmětem daňové exekuce jen majetkové hodnoty dlužníka, neboť pohledávka dlužníka může být nuceně uspokojena pouze postižením jeho majetkové sféry. Na situace, kdy byl daňovou exekucí postižen majetek, k němuž svědčí právo osobě odlišné od dlužníka, a proto je ve vztahu k takovému majetku daňová exekuce nepřípustná, pamatuje § 179 daňového řádu upravující možnost vyloučení majetku z daňové exekuce (srov. také BAXA J. a kol. *Daňový řád: Komentář. II. díl.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, s. 1088 - 1098).

[15] Jak vyslovil Nejvyšší správní soud již dříve v rozsudku ze dne 31. 10. 2016, č. j. 2 Afs 178/2016 - 23, č. 3503/2017 Sb. NSS: „*Účelem § 179 daňového řádu je tedy poskytnout ochranu třetím osobám, odlišným od dlužníka, jejichž majetek byl neprávem postižen daňovou exekucí. K vyslovení nepřípustnosti daňové exekuce ohledně určitého majetku může správce daně přistoupit jak z moci úřední, tak na návrh. Pro podání návrhu na vyloučení majetku z daňové exekuce stanovuje daňový řád patnáctidenní lhůtu. Počátek jejího běhu se přitom liší podle toho, zda je osoba podávající návrh zároveň příjemcem exekučního příkazu, či nikoliv. Je-li příjemcem exekučního příkazu, musí návrh podat do patnácti dnů od jeho doručení (§ 179 odst. 3 daňového řádu). Není-li příjemcem exekučního příkazu, je počátek běhu subjektivní lhůty podle § 179 odst. 4 daňového řádu vázán na den, kdy se navrhovatel dozvěděl o tom, že je na jeho majetek nařízena daňová exekuce. Vzhledem k tomu, že účelem § 179 daňového řádu je chránit vlastnické právo třetích osob, jejichž majetek byl neoprávněně postižen daňovou exekucí, jakož i s ohledem na to, že o vyloučení majetku z daňové exekuce může, resp. musí správce daně rozhodnout i z úřední povinnosti, jsou-li mu známy okolnosti svědčící o tom, že určitý majetek byl do exekuce zahrnut neprávem, není důvod interpretovat počátek běhu subjektivní lhůty restriktivním způsobem.*“

[16] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s námitkou stěžovatele, že při posuzování návrhu na vyloučení majetku z daňové exekuce je nutné zkoumat nejdříve dodržení lhůty k podání návrhu, a teprve za podmínky, že návrh byl podán včas, zkoumat „věc samu“, tedy mimo jiné, zda navrhovatel je, anebo není vlastníkem majetku postiženého exekucí. Exekuční orgán při zkoumání dodržení patnáctidenní lhůty podle § 179 odst. 4 daňového řádu vychází z tvrzení navrhovatele, v němž by mělo být uvedeno, jakým způsobem a kdy

se o postihu svého majetku exekucí dozvěděl. Toto tvrzení je nutno podrobit ověření, zda je pravdivé, anebo nikoli, a učinit si i na základě případných dalších informací úsudek o včasnosti návrhu. Úsudek si lze zpravidla učinit bez důkladného prověření, zda majetek, jenž byl postižen exekucí, vskutku patří navrhovateli. Závěr o tom, kdy se navrhovatel o postihu majetku dozvěděl, bude obvykle vycházet ze zjištění, kdy se dostatečně konkrétní informace o tom, že majetek, jejž navrhovatel považuje za svůj, stal předmětem exekučního postihu, dostala do navrhovatelovy sféry. Naopak prověřování, zda majetek, který byl exekučně postižen, vskutku patří navrhovateli, anebo povinnému, anebo třeba třetí osobě, může vyžadovat důkladnějšího skutkového i právního posouzení, výrazně převyšujícího složitost ověření, kdy se navrhovatel o exekučním postihu sporného majetku dozvěděl. Smyslem a účelem lhůty podle § 179 odst. 4 daňového řádu je podpořit rychlost postupu exekuce a přimět toho, jenž by se domníval, že bez zákonného důvodu je exekučně postihován jeho majetek, aby co nejdříve svoji výhradu relevantním způsobem uplatnil. Zákonným důsledkem otálení dotyčné osoby pak je ztráta její možnosti postup podle uvedeného ustanovení uplatnit a nutnost spoléhat se na to, že její práva budou ochráněna jinými způsoby (zejména *ex offo* povinností správce daně zkoumat, zda vskutku exekučně postihuje majetek povinného, a nikoli majetek jiných osob).

[17] V nyní posuzovaném případě tak stěžovatel nepochybil, když nejdříve zkoumal včasnost návrhu (Nejvyšší správní soud se však nikterak nevyjadřuje ke správnosti posouzení samotné včasnosti, neb to není předmětem kasační stížnosti). Analogicky se dá odkázat na samotné nynější řízení o kasační stížnosti, v němž jedna z podmínek pro meritorní posouzení věci je včasnost kasační stížnosti. Pokud je podána opožděně, nerozhoduje Nejvyšší správní soud ve věci samé, i kdyby byla jinak kasační stížnost zjevně důvodná. Správce daně shledal návrh opožděným z důvodu uplynutí 15 denní subjektivní lhůty, a proto řízení zastavil. Potud nelze mít k jeho postupu výhrad.

[18] Městský soud se tedy měl nejprve zabývat otázkou, zda správce daně správně posoudil včasnost návrhu na vyloučení majetku z daňové exekuce. Podle toho, jaký závěr by městský soud učinil, by ve věci samé rozhodl. Pokud by návrh byl podán opožděně, nebylo by rozhodnutí žalovaného možno vyčítat nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení otázky včasnosti. Prostor pro zkoumání, zda exekucí byl vskutku postižen majetek povinného, a nikoli navrhovatele, by již nebyl dán. Pokud by však městský soud dospěl k závěru, že otázku včasnosti posoudil žalovaný nesprávně, byl by to nutný a dostatečný důvod ke zrušení rozhodnutí žalovaného. Otázkou případných právních vztahů k postiženému majetku by bylo možno se zabývat pouze nad rámec nosných důvodů rozhodnutí městského soudu, jestliže by k tomu správní spis dával dostatečný podklad a jestliže by se to s ohledem na okolnosti jevilo vhodné k rychlému a pokud možno definitivnímu vyřešení sporu mezi účastníky.

[19] Shledání návrhu opožděným neznamená uzavření možnosti pro navrhovatele činit úkony na ochranu majetku, jejž má za svůj. Správce daně má totiž zákonnou povinnost zkoumat, zda neexistují důvody pro vyloučení majetku z daňové exekuce. Pokud by zjistil, že jsou tyto důvody dány, rozhodl by *ex officio* o vyloučení (v konkrétním případě ze správního spisu vyplývá, že daňová exekuce nařízená napadeným rozhodnutím správce daně byla zcela zastavena rozhodnutím správce daně ze dne 28. 1. 2014, č. j. 308614/14/2005-25202-106143 – pozn. NSS).

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto zrušil napadený rozsudek městského soudu (§ 110 odst. 1 věta první, část věty před středníkem s. ř. s.) a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[21] V dalším řízení je městský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[22] Městský soud v konečném rozhodnutí rovněž rozhodne o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. srpna 2019

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu